

VABA HARIDUSTÖÖ

VII

SISU:

Odel Otteini järgi T.: Ajalehed ja meie.
Kursuste, loengute ja kõnekoosolekute korraldamise
tingimused.
E. Haridusliidu lektorite nimestik.
E. Vender; Kursuste ja loengute tegelik korraldus.
Mis meil mängitakse.
Haridusliidu teated.
Mitmesugust.

November

1928

EESTI HARIDUSLIIDU AJAKIRI

Parukate, habemete, vurrude, maskide ja mitmesuguse muu rekvisiidi

LAENAMISE TINGIMUSED

Eesti Haridusliidu rekvisiitide laost.

1. Parukaid, habemeid ja maske laenatakse ainult Eesti Haridusliidu liikmetele ning nendele organisatsioonidele ja asutustele, kellel võimatu on Liidu liikmeks olla (koolid j. t.).
2. Seltsidele, kes alaliseks kautsjoniks sisse maksnud 10 krooni, laenatakse parukaid ja teisi rekvisiite kuni 25 krooni väärtuses, 20 kroonilise alalise kautsjoni vastu 50 krooni väärtuses ja 30 kroonilise kautsjoni vastu etenduseks tarvisminevad komplektid määramata summa väärtuses.
3. Organisatsioonidele, kellel alalist kautsjoni sisse makstud ei ole, võetakse tagatist laenatavate asjade poole ostuhinna suuruses.
4. Vigastatud asjade tagasitoomisel arvatakse laenaja kautsjonist maha nii palju, kui palju asjad omast väärtusest kaotanud on, kus juures suuremate vigastuste puhul, mis asjade edaspidist kasutamist takistavad, mahaarvatav summa asjade ostuhinnani ulatada võib. Samuti tuleb laenajal ostuhind välja maksta laenatud asjade kaotsimineku korral.
5. Tarvitamistasu 1-kordse tarvit. eest: Lühikesejuuks. naisparukad Kr. 1.—
Lühikesejuuks. meesparuk. Kr. —,50 pika „ „ „ 1,50
pika „ „ „ —,75 Habemed-vurrud 15 snt. kuni 1 kr.

Parukate müügihind.

1. Lühikesejuukselised meesparukad:
uued Kr. 7.50—11. pruug. Kr. 3.—10.
2. Pikajuukselised meesparukad:
uued Kr. 14—20. pruug. Kr. 6.—15.
3. Naisparukad:
uued Kr. 20.—40. pruug. Kr. 10.—25.
4. Habemed Kr. —.25. — 10.—
5. Habeme karvad à 1. Kr. meeter.

Näitelavade sisseseaded.

Dekoratsioonide tellimise hind E. Haridusliidu kaudu:

(Normaal maa näitelava — umbes 3 silda lai)

1. Suvemaastik: kaks poognat ja kaks pöösast	} Töö ühes värvidega maksab Kr. 80—100
2. Sama riide teisel küljel talvemaastik vastavate poognate ja maja välimusega	
3. Tapeettuba	
4. Talutuba	

Üksikud osad:

1. Tagasein — (töö hind ühes värvidega)	Kr. 20 — 55. —
2. Poogen — „ „ „ „	„ 8 — 10. —
3. Pöösas — „ „ „ „	„ 3 — 5. —
4. Puu — „ „ „ „	„ 3 — 5. —
5. Maja välisvaade „ „ „ „	„ 5 — 10. —
6. Toa seina ruutjalg „ „ „ „	„ 15 snt. 20 snt.

Nimetatud hindadele on juure arvamata riide hind. Riideks on soovitatav tarvitada pesuriidet, mille hinnaks on 54 snt. ars. Talutubade jaoks võib tarvitada kotiriidet, snt. 44 ars. — Dekoratsioonide ülesseadmiseks sõidab dekoraaator soovikorral kohale, kusjuures sõidukulud tasutakse eraldi.

Seltsimajade sisemisi värvimisi ja ilustusi tehakse asjatundjate juhatusel maitserikkalt ja hästi. **Tellimiste ja järelepärimistega pöörduda:**

E. Haridusliit, Tallinnas Rataskaevu 22.

VABA HARIDUSTÖÖ

November

VII

1928

SISU: Odol Ottelini järgi T: Ajalehed ja meie. — Kursuste, loengute ja kõnekoosolekute korraldamise tingimused. — E. Haridusliidu lektorite nimestik. — E. Vender: Kursuste ja loengute tegelik korraldus. — Mis meil mängitakse. — Haridusliidu teated. — Mitmesugust.

Ajalehed ja meie.

Käesoleva aastasaja alul lugesin kirjeldust, mille oli kirja pannud keegi põhjamaa kirjanik ja ajakirjanik oma rännakust südamaile.

Ta oli palganud töömehe, kes juhatas talle teed ning aitas teda pakkide kandmisel. Jutustaja katsunud alul oma kaaslasega kõneldusse astuda, kuid kõik need katsed olnud ilmaaegu: töömees oli nii aeglane ja tähelepanematu, nagu ei oleks tal peas üldse mingit muud mõtet, kui ainult — kuidas aga edasi jõuda oma kandamutega. Paistis, nagu oleks ta ennemini eesli kui inimese taoline. Siis istusid nad puhkuseks maha. Ajakirjanik vaikis, sest juba ammu oli ta loobunud kõnelemiskatsetest, mis paistsid olevat lootusetud. Seal tähendas aga töömees äkitselt taskesti: „Täna tuleb Dreyfus koju“. Sel silmapilgul ajakirjanik äkitselt taipas, mis ajaleht võib olla ja mis on ajakirjaniku kutse.

See tööstväsinud olevus istus siin ja mõtles Dreyfusi, võõra mehe peale, keda ta elus iialgi polnud näinud, näha ei saagi ja kes niisugusena ka üldse tema tähelepanu ei suudaks kõita, kuid praegu siin istudes mõtles ta ometi tema peale. Miks? Selle lihtsa mehe mõttes oli Dreyfusi saatuses kehastunud võitlus õiguse eest ja ülekohtu vastu. Süütu Prantsuse ohvitser, kes sõjaväelise valedistsipliini, hurraaisamaalikkuse, vaimulikuvõimu ja juutidevihkamise ohvrina vaele-tunnistuste alusel hukka mõistetud, viis aastat järgemööda Kuradisaares vangis olles kõige tooremat ümberkäimist kannatanud, see oli nüüd siinse töömehe meeles kannatav ligimene ja sümbol. Päev, mil Dreifus Prantsusmaale tagasi jõudis, et oma süüasja uuele uurimisele viia ja ennast kaitsta, oli tähtpäevaks ka sellele töökoorma kandjale kaugel Põhjalas. Kuidas see oli sündinud? Ta oli Dreyfusist lugenud ajalehes, või kuulnud te-

mast ajalehelugejate jutustamist. Niisugusteks sõnumitoojateks on ajalehed!

Ei ole enam palju perekondi meie kodumaal, kuhu ajalehte üldse ei käi. Mida toovad nad neisse kodudesse? Sõnumeid avarast maailmast. Sõnumeid maailmast, mis meid ümbritseb, meie oma kodukohast ja igast kodumaa nurgast. Kuid asi ei piirdu ainult sellega. Nii nagu telegrahvitraadid ümbritsevad kogu maakera ja nagu elektrivool kannab sõnumed riigist riiki ja ühest maailmaosast teise, nii kannab ajalehtede trükimust need sõnumed tuhandetesse kodudesse üksikute inimeste kätte. Maailm on muutunud nagu pisikeseks, kuid just selle tõttu on ta kujunenud meile suureks. Me võime oma huvipiirkonda nüüd tõmmata kõige kaugemategi maade olud, võime rõõmustada ja kannatada ühes inimestega, kes on meile võhivõõrad. Ajalehtede kaudu loeme aja tuiksõone tuksumist, kord rahulikku, kord rahutumat ja valulist. Olgu mis tahes, kuid igaltpoolt hämardub meile tunne, et oleme kõik ühesugused, et püüame samadele eesmärkidele, et on kasvamas ühisvastutusega inimkond, kuigi praegune põlv märkab sellest alles esimesi kajastusi.

Ajalehti lugedes nihutame oma huvide ja teadmiste piiri laiemale, tundes end seejuures teinekord ilmakodanikkudena. Nii õpime tundma oma aega, selle püüdeid ja voolusid, selle teeneid ja edusamme, selle raskusi, ja eksitusi. Ajalehed on oma aja avaldusteks ja tunnusmärkideks. Jälgides ajalehti saad läbilõike oma aja iseloomust, kuigi tihti liig värvipaksu ja liialdatu.

Samal ajal on ajaleht eri rahvakihtide ja eri erakondade hääletoruks. Nad avaldavad avalikku arvamist ning loovad seda.

Nende kaudu võime võrrelda eri ilmavaateid ning õppida neid tundma.

Ajalehed valmistavad meile võimaluse niisuguste alade jälgimiseks, mis meid huvitavad, olgu see poliitika, kirjandus, kunst, tehnika edusammud, praktiline elu või mingi muu ala. Suurte ajalehtede juures töötavad kaasa maa parimad sulemehed ning nende kaudu võivad kultuuritöö kõige peensamadki tulemused kantud saada kõige laiematesse rahvakihtidesse.

Muidugi on ajalehis mõndagi, mis võiks teisiti olla. Väga arusaadav on ajalehtede püüe esikohale nihutada päevauudiseid, mis on nüüdisaja ajakirjanduse iseloomulikumaid jooni. Põhjus selleks, et nii mõnigi teade osutub valeks, nagu lugejate keskest sagedasti kaebatakse, ei tule mitte üksi töö kiirest isesoomust, vaid ka soovist — uudiste pakkumisel ikka esimene olla. Avalikkuseiha, mis laiemates ringkondades nii levinud, on muidugi igauue era-asi, kuid küllap ka ajalehed seda omaltpooltki suuresti kõditavad. Teine iseloomulik joon praegusaja ajakirjanduses on selle liig suur huvi igasuguse kõmu vastu. Kuigi see meil pole arenenud veel nii kaugele, nagu mitmel pool välismail, oleks siiski parem, kui seda ala veelgi vähendataks. Oleks tänuväär, kui kõmulikkust vähem tarvitataks, mitte üksi pealkirjades, vaid ka kirjutustes enestes. Aeg on isegi kihav ja erutusrikas. Sellele kultuurtegurile, mis ei ole mitte üksi „seitsmes suurriik“, vaid mis võiks olla ka suurevärtusline rahvakasvataja, oleks tänuväär ülesandeks maha suruda mitmesuguseid ajamoonutusi, selle asemel et neid veel hoogsalt üles puhuda. Ajalehtedes esiletungiv erakonnavaim, mis ei taha tunnistada vastase poole ainustki tõde, võiks võita palju, kui sellesse toodaks rohkem asjalikkust ja ausust päevaküsimustest kõneledes.

Kuid kui väga meie ajalehtede teistsuguseksmuutumist ka ei sooviks, peame ometi leppima nendega niisugustena, nagu nad on. Ja suurel määral oleneb see meist enestest, kui võrd viljakalt suudame neid ära kasutada enesekasvatamisel. See, kes ajalehte loeb

enesearendamiseks, ei lepi sugugi mitte ainult uudistega ja muu kergema lugemisvabaga, vaid ta peatub tõsiselt ka juhtkirjade ning muude pikemate kirjutuste juures. Ja valib. Suurte lehtede sisu rikkalikkus ja mitmekesisus teeb valimise isegi paratamatuks, sest kõike lugeda ei suuda kaugeltki igauks ning ei pakuks see talle ka mingisugust huvi. Lehtede sisu korraldus ja pealkirjad aitavad lugejat vahet teha, millele tuleks pöörata lähemat tähelepanu ning millest võiks kergesti üle hüpata. Ja see tähendab juba palju.

Teiselt poolt tuleb ühtlasi tähendada, et lehes on mõndagi, mida kasulik on lugeda korduvalt. Harilikult valitseb arvamine, et kõik, mis lehes trükitud, kõlbab ainult ühekordseks läbilugemiseks ja et sellest on küllalt. Kuid väga tihti tabame päevaküsimuste ning kerge lugemismaterjali vahel ka niisugust, mis väärib uurimist ning süvenemist. Leidub niisugustki, mida kõlbaks alal hoida. Nii mõnigi väärtuslik kirjutus, mis seisnud lehe veergudel, on teinekord edaspidi kasuga tarvitav ning tuleks sellepärast väljalõigete ümbrikku tallele panna.

Paljud on sel eksiarvamisel, et kõik, mis trükitud, kindlasti on ka tõsi. Ajakirjandust, nagu kõike muudki, tuleb lugeda aga arvustades. On olemas ladinakeelne vanasõna, mis ütleb, et õpetajat ei tule hukka mõista mitte tema sõnade järgi, ning see on õige ka ajalehtede sõnade kohta. Sellele, kes kalduv pimedast peast uskuma kõike, mis lehes kirjutatud, oleks kasulik, kui ta iga tähtsama küsimuse kohta katsuks jälgida iga erakonna lehe kirjutusi. Üks peab seda mustaks, mida teine valgeks, kuid lugeja ise võib seda koguni mõne kolmanda värviliseks pidada. Sellel, kes loeb ainult ühte, kujunevad ka kõik arusaamised ainuüksi selle järgi, ning niisugustest inimestest võib eksimatult öelda: ütle mulle, millist lehte sa loed, ning ma ütlen sulle, milline on su arvamine selle või teise küsimuse kohta. Arvustada võime asja ainult siis, kui näeme teda igast küljest. Õppides tundma arvamisi poolt ja vastu — ainult sel teel võime küsimuste kohta välja

LIIKMEKAARDID

Valmistrükitud liikmekaardid:

Postkaardi kartongil 100 kaarti Kr. 1.—

Paremat sorti valgel

kartongil 100 kaarti Kr. 1.50

Saadaval EESTI HARIDUSLIIDUS

Pidu piletid

Hariduslised seltsid võivad
osta PIDU PILETEID

E. Haridusliidult

à 12 senti raamat (50 piletit)

selgitada o m a seisukohta, mille aluseks on oma järelemõtlemine ja teadmised, aga mitte pime usk autoriteetidesse.

Nimetame ajalehtede lugemise kohta veel ühe tähtsa asjaolu: see ei tohi iialgi põhjuseks olla muu lugemisvara kõrvalejätmisele. Liigne ajakirjanduse lugemine on isegi hädaohtlik: ta teeb mõtted laialivalguvaks ja pinnapealseks, ning ei arenda vaimutööd kaugeltki sel määral, kui mõne väärtusliku raamatu lugemine. Norra kirjandusajaloolane Gerhard Gran jutustab „harilikust lugejast, kes alalise ajalehelugemisega on võõrdunud

igasugusest mõttepingutusest ja kes ei viitsi ohverdada aega ega mõttetööd ühegi kunstiteose tundmaõppimiseks, mis otseteed mõistetav pole igale kanapeaajule.“

Olgu ajalehtede väärtus meile nii suur kui tahes, väärtusliste raamatute asemele astuda ei suuda nad kunagi. Kui laseme ajalehelugemise endile peaaesjaks või koguni ainuajaks saada, siis oleme lasknud kultuuritegurist, mis teistsugusel tarvitamisel meile suurt kasu võiks tuua, kahjutooja kujuneda meie enesearendamise töös.

Odal Ottelini järgi T.

Kursuste, loengute ja kõnekoosolekute korraldamise tingimused.

E. Haridusliit korraldab kursusi, loenguid ja kõnekoosolekuid kohapealsete organisatsioonide soovil ja omal algatusel. Lektorite ja kõnelejate töötasu maksab Liit, kuna kohalikkude seitside kanda on lektori sõidukulud (raudteel ja laevadel II kl. tariifi järele, või III kl. platskaardiga), korter ja ülespidamine. Samuti on kohapealse organisatsiooni kanda kursuste majanduslikud kulud ja kohalikkude lektorite tasu.

Erakordsetel juhtumustel katsub Liit ka kohapealsete lektorite tasu maksmiseks toetust muretseda.

Kohalik organisatsioon võtab oma peale kõik kohapealsed korraldustööd ja toimetused: kursuste kui ka lektorite korteri leidmise ja nende korraldamise, lektoritele sõiduvõimaluste muretsmise, kuulutuste väljapanemise, kursuste pidamise teatavaks tegemise jne.

Korraldaja on kohustatud selle eest hoolitsema, et kursuste ruumid oleksid tarvilikult soojaks kõetud.

Kohapealne organisatsioon nimetab oma poolt kursuste juhataja, kelle hooleks on korrapidamine loengute ajal ja kelle poole lektorid tarvilikkude korralduste tegemiseks pöörduvad.

Kursuste korraldamise soovist teatatagu

Eesti Haridusliidule (Rataskaevu 22) võimalikult aegsasti (soovitav vähemalt kuu aega enne kursust), et Liidul võimalik oleks kursuste võrku lektorite aja kui ka sõidukulude suhtes võimalikult otstarbekohaselt kavatseda.

Kursuste sooviavalduses tuleb teatada: 1) soovitav aeg, 2) lektor, 3) aine ja 4) kohale sõidu võimalused (kui kaugel raudtee jaamast, kas on omnibusi ühendust j.n.e.) Ühtlasi on soovitav juure märkida, kas soovitud lektorit võib asendada teise lektoriga, kui soovitud lektoril võimalik ei ole sel korral välja sõita.

Pärast kursusi, loenguid ja kõnekoosolekuid esitatakse Haridusliidule aruanne, kursuste puhul — Haridusministeeriumi poolt kinnitatud vormi järele.

Üksikule ainele vastavad kursused on harilikult kuni 6 tunnilised, mis lektor ühe kuni kahe päeva jooksul ette kannab. Loengute aeg — kokkuleppel kohapealse organisatsiooniga, harilikult aga õhtuti. Ühes kohas korraldatavate kursuste üldine ulatus on ühe tegevusaasta jooksul 5-6 ainet, kogusummas 20-30 loengut, mis peetakse ära üht järke või mõnesuguste vaheaegadega üksikute lektorite loengute vahel.

Vabaharidustöö Järvamaal.

Eesti Haridusliit korraldas 9.-19. nov. s. a. Järvamaal vabaharidustöö õhutamiseks ning süvendamiseks rea rahvakoosolekuid. Kõnega esines Kärus, Lokutal, Väätsal, Mäos, Pindil, Roosna-Allikul, Albul, Jänedal ja Lehtses Liidu haridusliiduinstruktor G. Puu. Koosolek oli ettenähtud ka Käravetel, kuid seal

ümbruskonnas levinenud nakkavate haiguste (sarlaki) tõttu langes see välja. Osavõtt kõneõhtutest oli igal pool võrdlemisi elav. Kõneldi kogusummas 30,5 tundi 1215 inimesele. Seega tuli keskmiselt üksikkoosoleku peale 135 kuulajat. Kõige enam oli osavõtjaid Lehtses (215) ja kõige vähem — Jänedal (60).

E. Haridusliidu lektorite nimestik.

Sooviavaldused lektorite saamiseks saata E. Haridusliidule Tallinna, Rataskaevu 22.

Audova, A. dr. phil. nat.,
Loomafüsioloogia eradotsent.

TEEMID:

1. Kuidas toituda 2—4 tundi.
2. Mõtlemise eksituste tagajärg inimeste elus 2—4 tundi.

Võib kõnelema sõita laupäeval ja pühapäeval linnadesse, alevitesse ja raudteejaamade lähedale.

Daniel, O.
metsakasvatuse dotsent.

TEEMID:

1. Metsade tähtsus ja sellest tingitud metsand. ajalooline arenemine 2 t.
2. Meie metsad majanduslise tegurina 2 t.

Võib kõnelema sõita laupäeval ja pühapäeval.

Eisen, M. J. dr. phil. h. c.
prof. emer.

TEEMID:

1. Rahvalaulud,
2. Kalevipoeg,
3. Mütoloogilised harutlused,
4. Eestlaste päritolu,
5. Fählmanni tööst rahvaluule alal.

Kõneleb ainult Tartus.

Elango, Julius
Eesti õpetajate Liidu sekretär

TEEMID:

1. Alkoholism ja karskus 2-4 tundi
2. Karskus ja haridus 2-3 tundi
3. Enesekasvatus ja iseloomu kujundamine 2 tundi.

J. Kalkun.
Tallinna õp. seminari õpetaja.

TEEMID:

1. Miks meie sureme 3 t.
2. Elu arenemine maakeral ja inimese põlvenemine 3 t.
3. Elu tekkimine maakeral 3 t.
4. Bakterid ja taudid 2-3 t.
5. Jääaeg ja ta põhjused 3 t.
6. Kuhu kaovad valgusekiired 3 t.
7. Kodumaa maapõue varandused 3 t.
8. Magnetism ja elekter 6 t.
9. Röntgenist raadioni 6 t.

Väljasõidu võimalused laupäeva õhtust teisipäeva hommikuni.

Kampmann, M.
Tartu õp. seminari õpetaja.

TEEMID:

1. Individualistlik ilmavaade ja selle esinemine Eesti uusromantilises ilukirjanduses 2 t.
2. E. Enno elu ja toodang 1 t.
3. Uuema aja rahvalaulud Eestis 2 t.
4. Raamat ja lugeja 1 t.

Võib kõnelda väljaspool Tartut ainult kolmapäeval ja laupäeval.

Kilkson, E.
Füüsika instituudi vanem assistent.

TEEMID:

1. Raadio,
2. Ultravioletti kiirguse mõju looduses,
3. Raadium ja selle omadused,
4. Õhulaevandus ja
5. Energia ja selle hajumine.

Klein, Juhan.

TEEMID:

Päriivus (2 õhtut à 3 tundi),
Võib kõnelda Tartus ja Tartu ümbruskonnas laupäeval, pühapäeval ja esmaspäeval.
Kaugemal — pühade vaheajadel.

Kull, H. dr. med.
Hüstoloogia ja embryoloogia professor.

TEEM:

Inimese raku elu ja paljunemine 3 t

Käsebier, Ants.

TEEMID:

1. Maatulunduslise kutsehariduse ülesanded 2 t.
2. Soodsate kasvutingimuste loomine kindlustab taimekasvatuse edu 3 t.

Laid, E. mag. phil.

TEEMID:

1. Eesti ja naabermaade muinas-aeg 5 t.
3. Soome-ugrilased muinasajal ja olevikus 3 t.

Lellep, K. dr. med
Forensilise psühhiaatria eradotsent.

TEEMID:

1. Normaalsed hingetegevuse alused ja nende suhe igapäevase eluga 1 t.
2. Normaalne inimene kohtus 1 t.
3. Pärvus ja degeneratsioon 1 t.
4. Vabaturma kliimatilised, tõulised, kutsealised ja pärvuslised põhjused.

Võib kõneleda Tallinnas kolmapäeval, neljapäeval ja reedel, Tartus — esmaspäeval 7-8.

Linde, Bernhard

Kirjanik

TEEMID:

1. Tänapäeva kirjandusest 3-6 tundi,
2. Lavakunsti arendamine meie väikelinnades ja alevites ning selle lahendusvõimalused 1 tund.

Loorits, O. dr. phil.

Rahvaluule eradotsent.

TEEMID:

1. „Ühiloomuliku“ loomulikke aluseid,
2. „Vanavara“ ajajärgust Eesti kultuuriloos,

3. Rahvaluule lapsi kasvatamas,
4. Kuidas rikkaks saada.
5. Maagia ja
6. Imelikke lugusid sõnade elust.

Võib kõnelda Tartu-, Võru- ja Virumaal.
Soovitav aeg laupäev ja pühapäev.

Madisson, H. dr. med.

Kriminaal-antropoloogia ja kriminalistl. tehnika eradots

TEEM:

Pärvus ja tõutervis 3 t.

Võib kõnelda Tallinnas, Tartus, Narvas ja Valgas pühapäeviti.

Hans Margens cand. rer. merc.

Tallinna tehnikumi majandusteaduse ja raamatupid.
dotsent

TEEMID:

I Majandusteaduse alalt:

1. Raha, tema tähtsus ja kuju
2. Veksel, tema tähtsus ja kuju
3. Paberraha, tema tähtsus ja kuju
4. Tsekk, tema tähtsus ja kuju
5. Majanduslise tähtsusega ühenduste riigis
6. Pangad ja nende ülesanne, eriti ühis pangad.

II Raamatupidamise alalt:

1. Missugune raamatupidamise viis on kõige parem?
2. Raskusi tegevad sissekanded raamatupidamise alal
3. Ülevaade raamatupidam. viisidest.

III Kasvatusteaduse alalt:

1. Uute keelte õpetus keskkoolis, ülesanne ja siht
2. Rahvuskooli ülesanne ja temast arusaamine
3. Era- ja riigikoolide vastastikkune täiendamine.

Loengute pidamise aeg: laupäeviti ja pühap.

Möllits, E.
Kasvatusteadlane

TEEMID:

1. Inglise koolioludest 2 tundi
2. a) Inglise kodusest elust 1 tund
b) Hoolekandest Inglismaal 1 tund
3. Naine perekonnas ja ühisk. 2 tundi
4. Ennekooliaegsest lapsekasv. 2 t.
5. Kunst kodukaunistamise teenistuses 2 tundi
6. Millest on tingitud enesetapmine praeguses ühiskonnas 2 tundi.

Mathiesen, A. I j. õp. metsateadlane
(Metsakorralduse erakorral. professor)

TEEMID:

1. Metsa ja kliima vahekorra 2 t.
2. Metsade juurdekasvust 2 t.
3. Tarbpuude kasvatamisest 1 t.

Kõneleb neljapäeviti, laupäeviti, pühapäeviti ja esmaspäeviti. Ülikooli õppetöö ajal väljasõidu võimalused kaugemale Tartust kaunis piiratud.

Nurmiste, N.

Riigi Tehnika gümnaasiumi direktor.

TEEMID:

1. Meetrimeetrite mõõdukas 2 t.
2. Raskusenergia 1 t. ja
3. Igasugused füüsika valdkonda kuuluvad küsimused.

Orviku, K. mag. phil. nat.

TEEM:

1. Valitud peatükke Eesti maavara-dest 3-6 tundi.

Võib kõnelda laupäeval ja pühapäeval.

Piiper, J. Ph. Dr.
Zooloogia korraline professor.

TEEM:

Inimese põlvnemine,

Kõneleb peaaesjalikult laupäeviti ja pühapäeviti.

Puksov, Fr. cand. phil.

Ülikooli raamatukogu juhataja,

TEEMID:

1. Raamatu ajalugu ja
2. Raamatukogude ajalugu.

Kõneleb laupäeval ja pühapäeval linnades, kui enne on aegsasti aja ja koha üle kokku lepitud.

Rinne, L. dr. agr.

Kultuuritehnika erakorraline prof.

TEEM:

Eesti soode kultiveerimine 3 t.

Kõneleks reedeti ja laupäeviti. Eri kokkulepe aja ja koha suhtes varakult tarvilik.

Roos, H. mag. phil.

Tall. 1. Tütarl. güm. juhataja.

TEEMID:

1. Kultuur ja inimõnn, 2 t.
2. Tahtevabadus, 2 t.
3. Mis on suggestion, 2 t.
4. Autoriteet ja distsipliin, 2 t.
5. Karakteri kasvatus, 2 t.
6. Kas karistus on kasvatusvahend, 2 tundi,
7. Kodune kasvatus 2 t.
8. Lapse hingeelu iseäraldused. 2 t
9. Naise elukutsed, 2 t.
10. Missuguse elukutse peavad valida meie lapsed, 2 t.
11. Hingeteadus majanduselu teenistuses, 2 t. ja
12. Unenäod ning nende seletused.

Väljaspool Tallinat võib kõnelda ainult laupäeviti ja pühapäeviti ning pühade vaheaegul.

Ruus, J.

Virumaa Rahvaülikooli juhataja.

TEEMID:

1. Kodune lastekasvatus 3 t.
2. Rahvaülikool mujal ja meil 3 t.

Russvurm, J. dipl. ins.
Tallinna tehnikumi õppejõud.

TEEMID:

1. Soojus majanduses.
2. Vesiturbiinid ja sisseseaded
3. Vedurid ja rongide liikumine
4. Tuule mootorid
5. Autobiilid
6. Lennukid.

Iga teem 2-4 tundi. On nõus kõnelema ainult linnades.

Rängel, A. loomaarst.
Hobuserautamise ja kabjahaiguste dotsent.

TEEMID:

1. Kapjade tervishoid 8-10 tundi,
2. Hobuste hindamine 6-8 tundi.

Ülikooli õppetöö vaheajal iga päev, väljaarvatud teisipäev ja kolmapäev. Õppetöö ajal väljasõidu võimalused väga piiratud.

Tamm, E. agr.

Virumaa rahvaülikooli õpetaja.

TEEMID:

1. Põllumehe talvised tööd ja mured 3 tundi.

Ööpik, E. dr. phil. nat.

Tähetorni astronoom-observaator.

TEEMID:

1. Päike — elu allikas 3 t.
2. Elu võimalused taevakehadel 2 t.
3. Maailma ehitus 3 t.
4. Lendtähed 1 t.
5. Tulevikn gaasisõda 2 t.

Ülikooli õppetöö ajal ei saa välja sõita laupäeviti ja pühapäeviti.

(Järgneb.)

Kursuste ja loengute tegelik korraldus.

Vabaharidustöö korraldus ei ole mõeldav praegusel ajal ilma kursuste, loengute ja kõnedeta. Nad on olnud ja jäävad ka tulevikus üheks vabaharidustöö paratamatuks osaks. Sagedasti kuuleme, et nende korraldamine tegevat seltsidele kas ülesaamatuid raskusi, või ei tasuvat end ära — ei ole kuulajaid. Millest see tingitud? Kas on takistavad põhjused olenevad korraldajatest ja teatud tingimustel kõrvaldatavad, või peame käed rüppes ütlema: „Pole parata, ega teisiti ikka ei saa.“ Kogemused kõnelevad aga, et kõik on korras, ja kursused häid tagajärgi annavad, kui jätkub tegelasi, tahtmist ja oskust.

Kava.

Kursuse kava kokkuseadmisel võib väga mitmesugustelt seisukohtadelt välja minna. Ei saa aga kaht nõuet silmapaari vahele jätta: 1. Et kursus küllaldaselt huvitav oleks, sest muidu ei ole osavõtjaid ja 2. et kursusel siiski küllalt teadusline alus oleks ja

kõmu ning huvitavuse sisse ära ei upuks. Kuna igal pool kohalikud olud ja võimalused väga palju asju ettekirjutavad, ei saa mingisugust kindlat kava esitada, sest seda peaks igal pool olude kohaselt muutma. Küll tuleb aga ärakasutada ja silmaspidada asjaolusid, mis kursuse kordaminekule võivad kaasa aidata.

Kus vähegi arenenud ümbruskond on, seal saab kursuse korraldamise baromeetrikus väga hästi olla ajakirjandus. Ajakirjanduse kaudu köetakse rahvas teatava küsimuse vastu kuunaks ja siis on hariduslistel seltsidel oma kursuste kaudu paras aeg selle kohta objektiivset seletust anda, sest ajakirjandus teeb ju sagedasti ainult kõmu ja kulutuld, venitades tihti peale sääse naha suuremaks kui elevant ja lõpetades asja küsimismärgiga. Edasi mõelgu ja otsigu vastust lugeja ise, kust ta tahab.

Näitena võiks tuua sedagi, kuidas Ameerika kohtud lavastasid ahviprotsesse. Kas on paremat reklaami vaja kursustele või loen-

gutele „Elu tekkimisest ja arenemisest“, kui olid selleaegsed ajalehtede juhtkirjad ja joonealused.

Surematute kirjanikkude juubeli päevad annavad juhust korraldada ettekan-
deid kirjandusest ja nendest, kelle täht-
päevi pühitseme. Äge poliitiline võitlus
võib tekitada tarvidust loengute järele koda-
nikuteadusest j.n.e.

Kõiki neid ajajärkusi ärakasutades
leiame mõnigi kord õige soodsaid silma-
pilke ja tarvidust ühe või teise asja kohta
objektiivset seletust anda.

Toon siin juures näitena ühe läinud
hooaja paremini organiseeritud kursuse
kava (nimed on kavas minu poolt välja
jäetud), mis müürikuulutustena välja pandi:

Haridusselts

korraldab seltsi saalis

üldhariduslised

kursused

- *27. det. kella 5-7 õhtul:
 - 28. det. kella 7-9 õhtul:
 cand. th. „Protestantism“
 - 29 det. kella 7-9 õhtul:
 Loodustead. . . . „Elu arenemine maakeral“
 - 30. det. kella 7-10 õhtul:
 Loodusteadlane „Elu tekkimine“
 Õpetaja prkt. . . „Hääle seadmine“ lauljatele.
 - 31. det. kella 7-10 õhtul:
 Loodusteadlane . . . „Miks meie sureme“
 õpet. prkt. . . . „Hääleseadmine“ lauljatele.
 - 1. jaan. kella 2-6 õhtul:
 Loodusteadlane . . . „Meie maapõue varad“
 - 2. ja 3. jaan. alates kella 7 õhtul:
 „Eesti kehalise kasv. instr. „Keha-
 kultuur“ demonstratsioonidega.
 - 4. jaan. kella 7-9 õhtul:
 cand. th. „Usuline ilmavaade“
 - 5. jaan. kella 7-10 õhtul:
 Dr. „Suguhaigused“
 Spordi instr. õpetaja „Kehaline kasvatus“
 - 7. jaan. kella 7-11 õhtul:
 stud. rer. merc. „Riik, riikline
 ühiselü ja nende alused“
 Dr. „Rinnalaste hoid“
 - 8. jaan. kella 7-9 õhtul:
 Mag. th. „Jeesus võõrastes tunnistustes“
- Loengute illustreerimiseks kasutatakse igal
võimalikul juhusel valguspilte ja kinofilme.
 Loengud kõigile maksuta!
Kursusie juhatajaks on hr. juhatus

Kursuse mitmekesisus ei olnud kätte
saadud mitte suure hulga väljast tulnud
lektoritega, vaid kõikide kohal leiduvate
ja pühade vaheajaks kodukohta sõitvate
haritlaste ärakasutamise. Haridusliidult
oli ainult lektor — loodusteadlane, kes
esines neljal päeval ja kehakultuuri siht-
kapitali valitsuse kaks lektorit kahel õhtul.

Aine käsitus.

Igakord ei ole aga võimalik ootama
jääda, kuni midagi niisugust erakorra-
list juhtub, sest seda peame meie
ainult ärakasutama, kui see meile para-
jasti sobib, muidu tuleb aga ainet nii
viisi käsitleda, et see huvi äratab ja tead-
misi pakub. Huvi äratab harilikult see,
mis meile tarvis on või mis meie seisus-
korda kuidagi soodustada aitab. Lähivaa-
dates meie üldharidusliste kursuste kavu
ja kuulates neid kursusi endid, tundub,
et nad on enamasti kõik liiga teoreetilised.
Kursustele ja loengutele tuleb anda või-
malikult praktiline iseloom.

Hakata õpetama matemaatikat meie
hariliku kooli programmi järele, pakub
huvi vähestele täiskasvanutele. Võttes
aga sama kursuse sisse ka ühtlasi selle,
kuidas omandatud teadmisi tegelikus elus
ära kasutada, omab kursus hoopis teise
iseloomu. Näiteks, seletades kümnend-
murde, mis ju iseenesest kuigi palju eel-
teadmisi ei nõua, pakub meie praegustes
maa oludes vähestele huvi kuulamiseks.
Kui meie aga sama aine rakendame igapäe-
vase elu tarvete teenistusse ja kümnend-
murdude kursuse juurde võtame veel teise
osa, kus neid tegelikult saame ärakasutada,
olgu kas või piima rasva % väljaarvami-
seks, siis on kursusel hoopis teine iseloom,
sest missugune taluperemees või naine ei
taha siis teada, kuidas temale seal meiereis
piima eest hind määratakse. Või teine
näide füüsika valdkonnast — elekter. See
on ju küll iseenesest huvitavam aine kui
matemaatika, aga kui sellele jällegi veel
juurde lisame tema praktilise kasu-
tamise võimaluse ühes kursustele eneste
poolt tehtavate tegelikkude katsetega —
elektri kella sisseseadmine, piksevarda
üllesseadmine, elementide tegemine j.n.e.
siis on see palju huvitavam ja edu kind-
lasti garanteeritud. On täitsa väärarusa-
amine, kui arvatakse, et täiskasvanutele
pole katseid ja praktilisi töid tarvis. Mida
rohkem tegelikke katseid ja mida rohkem
kursuslased ise saavad kaasa töötada, seda
huvitavam on. Alguses hoiab küll mõnigi

häbelikult tagasi, aga kui leitakse kontakt kõneleja (tunni juhataja) ja kursuslaste vahel, siis on ka tagasihoidlikkus kadunud.

Teiseks põhjuseks, miks meil tihtipeale kursustele ja loengutele ei tulda, on see, et lektor kas kõneleb liiga targalt või on oma ülesannet liig kergelt võtnud. Kõnel-dakse juhtumusest, kus kihelkonna kong-ressil ühe referendi poolt tarvitavad võör-keelse päritolekuga sõnad, millel peaaegu kõikidel meie omapärane väljendusvorm olemas, olevat äraloetud ja leitud, et nende arv olnud umbes $\frac{1}{4}$ kogu selle referendi poolt tarvitatud sõnade arvust. Pole ime, kui siis inimesed haigutavad ja teinekord parem kodus teist külge keeravad, kui kur-susele lähuvad. Ka tuleb ikka ja alati arvestada kuulajate eelteadmistega käsitle-tavas aines, et asi kõikidele arusaadav oleks.

Teiselt poolt ei tohi aga loengut liig pealiskaudselt võtta. Kuigi aine käsitus peab rahvapärane olema, ei tohi see selle pärast ainult „piibujuutu“ ajamiseks kuju-neda, kus räägitakse sellest, mis meele tuleb — ja siis võib mõnikord ka sedagi juhtuda, et üldse midagi meele ei tule. Iga kõneleja peab alati arvestama kuula-jaskonnaga ja selle tasapinnale vastavalt ka oma väljendusviisi seadma. Kontakt kõnelejate ja kuulajate vahel, mis tingi-mata olema peab, saadakse ainult siis, kui üksteist täiesti mõistetakse.

Õppeabinõude kasutamine.

Kool püüab igatpidi sinnapoole, et õppetundi võimalikult elavaks muuta ja kasutab selleks kõik saadaval olevad õppe-abinõud ära. „Suurte laste kool“ — kur-sused ja loengud — mööduvad tihtipeale ilma et terve nädala jooksul ühtainustki õppeabinõu ärakasutataks või mõnegi minuti jooksul silma kaudu mõjuda püü-taks. Ometi teame, missugune on vahe-kord silma ja kõrva kaudu vastuvõetavate nähtuste meeletajamise vahel.

Igasugused tabelid — kartogramm, mudelid, mineraalide kogud, j. m. tuleb

ära kasutada viimase võimaluseni. Karto-grammide juures juhin veel tähelepanu eri-liselt suurt huvi pakkuvatele kohalikkude andmete varal kokkuseatavatele võrdlus-tabelitele, sest see, mis on rahvale väga lähedal, igale tuttav, selle võrdlemine muu maailmaga ja võrdluse tulemuste põhjuste asjalik selgitamine kisub igal pool kaasa.

Erilise tähtsuse on ajajooksul omanda-nud vabaharidustöös valguspilt (udupilt). Kõiki asju pole igalepoole alati võimalik kaasa võtta, ka suurte tabelite valmista-tamine ja kasutamine on õige tülikas. Selle aset täidab aga suurepäraliselt val-guspilt. Kui ei ole muud abinõu kätte-saadaval, siis valguspilte peaks katsutama ikka ja alati ärakasutada. Kui seltsidel endal valguspildi (projektsioon) aparaadid olemas on, siis on ka lektoritel palju ker-gem, kuna nendel ainult pildid tuleb muret-seda. Aparaadi ostmine ühes lambiga, mida juba julgesti soovitada võib, läheb küll umbes 100 krooni maksma, aga sellest kulust peaks iga selts püüdma üle saada ja endale aparaadi muretsema.

Kursuse tulemused.

Kursus on siis halvasti oma otstarvet täitnud, kui ta ainult niipalju pakub, kui kursuse kestvusel kuuldi — nähti. Igale kursusele peab järgnema osavõtjate enese-arendamine. Kursus peab võimalikult igas osavõtjas äratama huvi ühe või teise küsi-muse vastu nii palju, et inimesel veel pärast kursust tahtmine on sellelt alalt rohkem teadmisi omandada. Sellena võib ära kasutatud saada raamatukogu, õpirin-gid, tegelikud katsed j.n.e. Eriti soodus juhus on kursuste puhul õpiringide asuta-miseks. Ja õpiring kasutab siis omakorda juba ära raamatukogu, õppereisid, katsed ja muud võimalused.

Reklaam.

Elame kord ajajärgul, kus reklaamil eriline tähtsus, siis ei saa ka haridus-

Seltskonna tegelased, seltside juhataste ja toimkondade liikmed!

VABAHARIDUSTÖÖ

on silmaks igale haridustegelasele

töös reklaamist mööda minna. On andeksandmatu kursuse, lektorite ja rahva vastu, kui kursusest või loengutest teada antakse ainult paari poole vihulehe suurusele paberilipakale kirjutatud kuulutuse kaudu ja mõnikord naelutatakse seegi ülekraavi olevale telefoni tulbale. Suuremate kursuste puhul tuleks ikka kursuse jaoks omaette kuulutused trükkida lasta. Üksikute loengute puhul võiks ka üldvormil valmistatud plankettidega kursuse teemi ja kõneleja nime juure kirjutades läbi ajada (plangid on saadaval Haridusliidus à 2 senti tükk). Ka peaks kuulutused vähemalt umbes nädal enne kursuse algust väljas olema ja kus see vähegi võimalik, siis seal veel postiga või koolilaste kaudu väikesi lendlehti laiali saata. Samuti on mitte viimase järgu tähtsusega, kuidas ja missuguse pealkirja all kursus (loengud, kõned) välja kuulutatakse. Kuigi lektor ühte ja sama kõneleb, on siiski soovitav teem võrdlemisi lähedalt äramäärata ja rahvalikkude kõnede jaoks igast teaduseharust niisugused peatükid valida, millest tegelikult kasu on ja mis huvi äratavad. Näiteks kui lektor kõneleb lõhkeainetest ja kivi lõhkumisest, ning õnnetuste ära hoidmisest selle juures, siis võime seda kõnet lihtsalt välja kuulutada, et kõne on keemiast. Võime aga ka täpsemalt väljaöelda, et on kõne lõhkeainetest, nendega ümberkäimisest, eriti kivilõhkumisest ja õnnetuste ära hoidmisest kivilõhkumisel. Vahe on aga määratu suur. Meie ei pruugi laskuda kinoliku „enneolematu“, „ennenägematu“, „ennekuulmatuse“ j.n.e. Ei saa aga salata reklaami tähtsust. Ja kursuse tasuvuse mõttes on ometi vahe, kas meil on saalis 20 või 200 inimest.

Tegelik korraldus.

Kursuse korraldamine olgu alati aegsasti ettekavatsetud. Tahetakse väljast (keskorganisatsioonidelt) kõnelejaid saada, siis ei tea ju alati öelda, et seal vastavad tööjõud just päevapealt saadaval on. Ei ole palju, kui üldhariduslik kursus umbes paar kuud ette kavatsetakse. Üks kuu oleks juba kõige lühem aeg, sest Haridusministeeriumi määrus näeb ette isegi kahepäevase ministereeriumile etteteatamise.

Kuna väljast tulnud jõudude varal väga vähe kursusi korraldada saaks, siis tuleks

igal pool ka kohapealt lektoreid ja kõnelejaid lisaks leida. Pealegi on kohalikkudele kõnelejatele tasu maksmiseks võimalik toetust saada otse Haridusministeeriumilt kuni 2 kr. 50 senti loengu eest, või Haridusliidu kaudu samade määrade järele.

Väljavõte „Riigi Teatajast“ Nr. 60 1926. a.

Lühiaegsete kursuste registreerimise määrus.

§ 1. Lühiaegseteks loetakse need kursused, mille õpetegevus on ühejätkuline ja mis ei kesta üle kuue kuu, kus juures kursused võivad olla üldhariduslised kui ka erilaadilised, mõne kunsti- või teadusharu või oskuse õpetamiseks.

§ 2. Omavalitsuste asutused, seltskondlikud organisatsioonid ja eraisikud, kellel seaduse järgi õigus on kursusi korraldada, peavad nende poolt korraldatavatest lühiaegsetest kursustest eelteadeteid saatma selle määruse lisas nr. 1 toodud vormi järgi, hiljemalt kaks nädalat enne kursuste algust, kohalikule maakonna- või linnakoolivalitsusele ja nende kaudu haridusministeeriumile, kummalegi ühe eksemplaari. Kui kahe nädala jooksul teadete ja õppekava ärasaatmise päevast arvates, koolivalitsuse või haridusministeeriumi poolt eitavat vastust ei järgne, loetakse registreerimiseks ettepanud kursused registreerituks.

§ 3. Kui kohalik maakonna- või linnakoolivalitsus kursusi registreerimast keeldub, peab ta sellest kohe teatama kursuste korraldajale ja haridusministeeriumile ühes keeldumise põhjuste esitamisega.

§ 4. Lühiaegsete kursuste korraldaja on kohustatud hiljemalt kaks nädalat peale kursuste õppetöö lõppu esitama aruande kohalikuile maakonna- või linnakoolivalitsusele ja nende kaudu haridusministeeriumile selle määruse lisa nr. 2 järgi.

§ 5. Käesoleva määruse alla ei kuulu lühiaegsed kursused, mis korraldatakse teiste ministereeriumide või neile alluvate asutuste poolt, või mis maksvate seaduste ja määruste järgi kuuluvad teiste ministereeriumide järelevalvele.

§ 6. Käesoleva määruse jõusseastumisega kaotab maksvuse haridusministeeriumi 15. oktoobri 1921 a. määrus nr. 25156 lühikeseeajaliste kursuste kohta („Riigi Teataja“ nr. 95—1921 a.)

Tallinnas, 15. juulil 1926 a. Nr. 22733.

Haridusminister: J. Lattik.

Kooliosakonna juhataja: G. Ollik.

Üksikutel ja paaril-kolmel päeval korraldavate loengute eelteadete saatmine ei ole tarvilik, vaid on küllalt, kui neid kui koosolekuid koosolekute seaduses ette nähtud korras politseis registreeritakse.

Kursuste eelteadete ja aruande planketid on saadaval E. Haridusliidus à 5 senti tükk.

Mis meil mängitakse.

Riigi Statistika keskbüroo ja E. Haridusliidu poolt ühiselt korraldatud ankeedi järele, kus muuseas ka küsimus selle kohta oli, mis-suguseid näidendeid selts aasta jooksul mänginud on, selgub, et esimesel kohal on „Tädi Juta Indiast“ ja mõnes kohas ka „Kalkuttast.“ Kuigi paljud seltsid mängitud näidendite aruanded saatmata jätsid, näitavad saadud andmed järgmist pilti.

Mängitud on:

14 kohas
„Tädi Juta Indiast.“
10 kohas.
„Kikerpilli linnapead.“
„Vana Aadam.“
9 kohas.
„Ameerika Kristus.“
„Roinila talus.“
8 kohas.
„Jüri Rumm.“
„Parvepoisid.“
„Vooruslik abielumees.“
„Vaene Paul.“
7 kohas.
„Kosjasõit.“
„Põrgutee.“
6 kohas.
„Kihvtised keeled.“
„Kapsapea.“
„Libahunt.“
„Tõusiku kosjakäik.“
5 kohas.
„Kroonu onu.“
„Kolmandal korral.“
„Kauka Jumal.“
„Kui torm vaikib.“
„Ohver.“
„Vaat' see oli suure linna ilu.“
4 kohas.
„Armas Onu.“
„Börse palavik.“
„Demobiliseeritud perekonna isa.“
„Hans Hädavares.“
„Hüpe abiellu.“
„Kindral Maks.“
„Minu Bobby.“
„Neetud talu.“
„Oh need ämmad.“
„Tuulte pöörises.“
„Ullike.“
„Vargad.“
„Vare.“
„Vahilaari valge tuvike.“
„Välja visatud.“

3 kohas.

„Armukadedad.“
„Bobby, räägi tõtt.“
„Elavad surnud.“
„Esimene mõrsjaöö mõisa paruni juures.“
„Ebaleitnant.“
„Hispaania kärbes.“
„Kahepaiksed.“
„Küpsemata vili.“
„Kalevi kojutulek.“
„Loreida — metsakuninga tütar.“
„Laenatud naine.“
„Meie metsanurgas.“
„Metsamajas.“
„Noor noorega, vana vanaga.“
„Onupoeg.“
„Pilved.“
„Pisuhänd.“
„Pila Peetri testament.“
„Saladuslik übersündimine.“
„Sangaste Juss.“
„Salmisto.“
„Tõhiku Juula ämm.“
„Viimne päev tuleb.“

2 kohas.

„Arusaamata lugu.“
„Ebajumala ohvrid.“
„Enne kukke ja koitu.“
„Hullu Hansu abiga.“
„Hingede päev.“
„Julge ujuja.“
„Kõige tähtsam.“
„Külaline.“
„Kaotatud õigused.“
„Kingsepa hurtsikus.“
„Koera kasvatuse eriteadlane.“
„Koduhani.“
„Kihlus.“
„Kivi.“
„Kolmat aega vallavanem.“
„Lõbus talupoeg.“
„Laululinnuke.“
„Laen ja vargus.“
„Lõbusõit Helsingi“
„Murdunud.“
„Mässajad.“
„Minister kodukülas.“
„Minestuse kursused.“
„Mina olen sportlane.“
„Mis ime see on.“
„Näitejuhi äpardused.“
„Naiste jonn.“
„Nõuanne abiellunuile.“
„Naine, kes tappis.“
„Naisevõtt.“

„O, minu närvid.“
 „Onu Zipul.“
 „Petetud äiataat.“
 „Piima preili.“
 „Püve talus.“
 „Pakikandja №12.“
 „Perekondlik lõunasöök.“
 „Raudne neitsi.“
 „Sunduslik korterisse paigutamine.“
 „Suured segadused.“
 „Soo taluke.“
 „Saatuslik vabadusrist.“
 „Sõnajala öis.“
 „Ta peab kurt olema.“
 „Tasuja.“
 „Vastu vett.“

1 kohas.

„Aiaväras.“
 „Armukadedus.“
 „Aastal 1985.“
 „Aamori tempel.“
 „Aamori tembud.“
 „Armas August.“
 „Aadel ja Dollar.“
 „Ainus idealist.“
 „Anna-Liisa.“
 „Abielu vaenlane.“
 „Arst vastu tahtmist.“
 „Abielumeeste kavalused.“
 „Dr. Lutsu kosjareis.“
 „Dekoratsioon.“
 „Enesetapja.“
 „Esimese öö õigus.“
 „Euroopa esimaadleja.“
 „Elektra.“
 „Georg Daudin.“
 „Hasemanni tütreid.“
 „Hunt.“
 „Haritud inimesed.“
 „Hommikust, härra Fišer.“
 „Hirmutav jaanituli.“
 „Haridusminister.“
 „Halla öö.“
 „Ikka hilja.“
 „Juudas Iskariot.“
 „Jahtmajas.“
 „Jaanipäev.“
 „Igavene elu.“
 „Isa.“
 „Inimese hind ja väimehe väärtus.“
 „Isaisa viisi.“
 „Kisa järele kihlus.“
 „Kassijaht.“
 „Kassi kütid.“
 „Kui pungad puhkevad.“
 „Kaebusraamat.“
 „Küll on hull.“
 „Kriis.“

„Kuidas köidan ma oma meest.“
 „Karjauurimisel.“
 „Kadaara siad.“
 „Kloostri müüride taga.“
 „Kaks kurti.“
 „Kohvitantad.“
 „Kihlus aiamaakeses.“
 „Kohtunik.“
 „Kaval Hans ja vanapagan.“
 „Kasvataja Flaksmann.“
 „Koidikul.“
 „Kuidas nõiaks saab.“
 „Kahekordne mõrtsuka töö.“
 „Kui Mars hukub.“
 „Kali küla diplomaadid.“
 „Kuidas meie ajal kositakse.“
 „Kulupuu Juku.“
 „Küla arsti juures.“
 „Korralik elumees.“
 „Kihvtitatud äiapapa.“
 „Kuidas ma suitsetamise maha jätsin.“
 „Kes teab, mis tarvis see hea on.“
 „Kleptomaania.“
 „Kuutõbine.“
 „Kõlbluse Jumal.“
 „Killa kohus.“
 „Kitse omade äripäev.“
 „Karjeristid.“
 „Kaks kurti.“
 „Kaubaleping.“
 „Kahekordne surm.“
 „8 puudane ämm.“
 „Kaasüüriline №7.“
 „Kui onu hullumajas käis.“
 „Lepiku Linda.“
 „Laul õnnest.“
 „Laurits.“
 „Leeni.“
 „Lähme lahku.“
 „Lamba liha.“
 „Laenatud püksid.“
 „Lesk preili.“
 „Maa.“
 „Maatasu seaduse pärast.“
 „Masinapreili.“
 „Miks vähjad punastavad.“
 „Marutõbine.“
 „Murdvargus.“

Loengute kuulutused.

(Üldtekstiga)

Sada kuulutust 2 krooni.

EESTI HARIDUSLIIT

Raaskäevu 22.

„Must sada.“
 „Meeste põlgaja.“
 „Meie naised.“
 „Mamslite Alfred.“
 „Mis pärast surma sündis.“
 „Maja maantee ääres.“
 „Miller ja Müller.“
 „Maie mõte.“
 „Muuseumi hoidja.“
 „Meieri tütar.“
 „Murueide tütar.“
 „Mardiõhtu.“
 „Neeгри viperused.“
 „Neeger.“
 „Naiste mõju.“
 „Oma jalgel.“
 „Onu Nepomuk.“
 „Ordumeister.“
 „Obligatsioon.“
 „Põialpoiss.“
 „Pärijad.“
 „Päästetud.“
 „Poissmehed.“
 „Pöörang.“
 „Päev surnu elust.“
 „Potivari naine.“
 „Pöörane mõte.“
 „Paradiis ja põrgu.“
 „Rendez-vous.“
 „Ronga isa.“
 „Rahutu öö.“
 „Rutsi perenaine.“
 „Röövlid.“
 „Ranna Rein.“
 „Roheline eesel.“
 „Suits ilma tuleta.“
 „Sadamas.“

„Südameuss.“
 „Sinilill.“
 „Säärane mulk.“
 „Surnute kättemaksmine.“
 „Simson.“
 „Suvilas.“
 „Sabaga täht.“
 „Suur õnneloos 7359.“
 „Sinine lill.“
 „Surnute pruut.“
 „Suudluste tagajärg.“
 „Suured vaimud.“
 „Süüdi.“
 „Silmakirja teener.“
 „Sõdur puhkusel.“
 „Terve eskadron.“
 „Teder mulle, suled sulle.“
 „Tambovi tädi.“
 „Tegid tasa.“
 „Teener toobistes pükstes.“
 „Tüli tühja asja pärast.“
 „Unenägu Volgal.“
 „Uued sihid ja vaated.“
 „Uues korteris.“
 „Uputus.“
 „Umba-Tumba kuningas.“
 „Vanad poisid.“
 „Virrvarr.“
 „Vana karu kihlus.“
 „Vigomar.“
 „Vanatüdruk.“
 „Vulkaan.“
 „Väike Pauliine.“
 „Vagaduse katte all.“
 „Vigurivänt.“
 „Virus taadi reisujuhtumised.“

Haridusliidu teated.

Saaremaa haridusnädal.

Saaremaa Maavalitsuse haridusosakonna poolt on Haridusliidu juhatusel tulnud ettepanek korraldada Saaremaa haridusnädalat jaanuari kuu lõpul või veebruari algul. 18 okt. peetud haridustegelaste nõupidamisel kokku seatud kava järgi tuleb kõnekoosolekuid korraldada 63 punktis, seega peaaegu igas kooliringkonnas. Samuti on tegelaste nõupidamine asunud seisukohale, et kohalikud valvialitsused kutsuksid igalpool kokku oma valla haridustegelased nõupidamisele, kus kindlaks määratakse haridusnädala koosolekute ruumid ja koosolekute tegelikud korral-

dajad. Samuti määraksid need koosolekud kindlaks haridusnädala koosoleku kava: lauluvõi muusikakoori ettekanded, kohalikud kõnelejed j. n. e. Ühtlasi avaldati soovi, et sisepääs kõikidele koosolekutele oleks maksuta.

Haridusliidu liikmemaks.

Haridusliidu juhatus palub kõiki Liidu liikmeks olevaid organisatsioone, kellel Liidu liikmemaks veel maksmata on, seda võimalikult kohe ära maksta. Eelmistel aastatel oli liikmemaksu alammääraks üksikorganisatsioonidel 3 kr. ja Liitudel 10 kr., 1928. a. liikmemaksu alammääraks on üksikorganisatioo-

nidele 4 krooni ja Liitudele 11 krooni. Mak-su alammäära tõstmine on tingitud asemik-kude kogu otsusest, mille järele Liidu ajakiri „Vabaharidustöö“ kõikidele Liidu liigetele liikmemaksu arvel saadetakse. Ühtlasi loodab Liidu juhatus, et seltsid, kellel see vähegi võimalik, vabalt suuremat liikmemaksu mak-savad.

Haridusliidu kursused.

Sügise tulekuga algab haradusseltside töö hooaeg. Liidu lektorite kaasabil tulevad sel aastal esimesed üldhariduslised kursused kor-raldamisele Tapal, Audeväljal, Toris, Käosa-lus, Lelles. Pikema kursuse korraldamiseks jaanuari kuul on sooviga esinenud Kurtna Laulu- ja Mänguselts Virumaal.

Kursuste soovist teatatagu aegsasti.

Kuna haridusliidu lektorid peaaegu kõik oma väljasõidu tingimustesse üles on võtnud nõude, et iga kursuse kohta nendega aegsasti kokku tuleb leppida, siis palub Liidu juhatus kõiki seltsi, kes sel aastal kursusi korraldada kavatsevad, sellest Liidule aegsasti teatada.

Näitemängu kursused — järjekorras 41 seltsi.

Nõudmine näitemängu kursuste järele on võrdlemisi suur. Nii on Liidul praegu järje-korras 41 organisatsiooni — see on rohkem kui aasta töö kahele instruktorile. Praegu on kursused käimas Koigil ja Alatskivil. Järg-mised kursused on määratud; hra Möller Punnisaare-Vilitale 2-16 dets. ja hra Kuljus Kütti 10—23 dets.

Haridusseltsid ja kehakultuur.

Eesti kultuurkapitali kehakultuuri sihtka-pitali valitsus korraldas möödunud suvel üle maa rea kehalise kasvatus kursusi, missugu-sed koha peal ellu viidi mitmesuguste hari-dusliste ja teiste organisatsioonide kaudu. Samuti korraldab kehakultuuri sihtkapitali va-litsus praegu üle maa kehalise kasvatus eel-tingimusi, ehitades spordi- ja mänguvälju ning korraldades seltsidel olevaid saale vastavalt kehalise kasvatus nõuetele, et võimaldada noorsoole mitmekülgset arenemist. Praegu, kus üleilma on suurim tähelepanu pöördud inimkonna tervendamisprobleemidele ja üht-lasi püütakse leida abinõusid surevuse koef-

fitsiendi vähendamiseks — sündivuse kasuks, ei tohiks ükski organisatsioon, kellel meie kodumaa hea käekäik ja rahva tervis kallis on, külmaks jääda kehakultuuri levitamise vastu. Sellepärast loodab Haridusliit, et kõik Liidu liikmeks olevad organisatsioonid võimaluse korral ei keeldu kaasabist kehakultuuri siht-kapitali valitsuse teenistuses seisvatele or-ganisaatoritele ja instruktoritele nende üles-annete täitmisel ja peale selle omalt poolt igapidi kehakultuurilisele liikumisele kaasa aitavad.

Wabaharidustöö nädal Narvas.

Narva Rahvaülikooli poolt on mõte üles-võetud Narvas Vabaharidustöö nädalat kor-raldada, mis tahetahse läbiviia 13. jaanua-rist kuni 19. jaanuarini tuleval aastal. Haridusliidust loodetakse saada kõnelejaid Liidu juhtivate tegelaste hulgast ja lendlehti ning broshüüre levitamiseks. Liidu poolt on põhimõtteline nõusolek antud, kuna üksik-asjades edaspidi kokku lepitakse.

Naiskodukaitse lavategevust aren-damas.

Naiskodukaitse keskjuhatus pöördus hil-juti järelepärimisega Liidujuhatuse poole, kas Haridusliit saaks anda naiskodukaitse osakon-dadele näitekunsti instruktooreid näitemängu kursuste korraldamiseks. Põhimõtteliselt on Liit ettepanekuga nõus, kuid raskusi sünni-tab see, et Liidul praegu ainult kaks vastava ala instruktorit on, kuna nõudmine nende kursuste järele Liidu liigete poolt on väga suur.

Wabaharidustöö kursused seminaris.

Läänemaa õpetajate seminari õppurühing kavatseb korraldada seltskonnategelaste (va-baharidustöö) kursust, kus käsitletakse pea-asjalikult vabaharidustöö metoodikat, raama-tupidamise ja raamatukogude korraldamisest.

Parukate tellimisel teatatagu mängitav näidend.

Parukate laenamise korral Haridusliidult, kui seda tehakse kirjalikult, palutakse saata võimalikult täpne soovitatavate parukate kir-jeldus ja ühtlasi üles anda missuguse näi-dendi ja missuguste osaliste jaoks parukaid soovitakse, sest siis on võimalik rohkem sobi-vaid parukaid välja valida.

Mitmesugused teated.

Tartus on
VABA HARIDUSTÖÖ
üksikud numbrid müügil
„Sõnavara“ raamatukaupluses
Rüütli tän. 11

Mida Berliin loeb?

Läinud aastal ilmunud raamatutest on raamatukauplustest kõige rohkem nõutud: Thomas Manni „Unordnung und frühes Leid“, Stefan Zweigi „Verwirrung der Gefühle“, Alfred Neumanni „Der Teufel“, Emil Ludwigigi „Bismark“, Wilhelm Scholzi „Perpetua“ jne. Tõlgetest on nõutud rohkesti Sigrid Undseti, Jack Londoni, Galsworthy, Tolstoi, Gorki ja teiste teoseid.

Terve raamatukogu ära varastatud.

Sevastopoli avalikust raamatukogust on aastate-jooksul järjekindlalt raamatuid varastatud, ilma et vargaille jälile oleks saadud. Üldse on 26.000 köidet, suuremalt osalt teaduslikud raamatud, ära viidud. Järeluurimisel on ainult kindlaks tehtud, et varguses on süüdi raamatukogu ametnikud, kes raamatuid koormate viisi on ära viinud ja kaupmeestele turul maha müünud, kes neid siis pakkimispaperiks kasutanud.

Newtoni raamatukogu.

Kuulsast teadlasest Newtonist 1727 aastal maha jäänud raamatukogu on ainult osaliselt laiali kantud. Põhiosa raamatukogust, umbes 600 köidet, on nüüd 200 aasta järele inglise obersti de Willamili poolt, kes Newtoni esemete koguja, ühes eramajas Gloucestershires üles leitud. Kellelegi ei olnud seesuguse varanduse olemasolust aimu. Raamatukogu sisaldab muu seas ka Newtoni õpperaamatuid, nende hulgas Euklidi geometria ja Newtoni peatöö „Principia“ korrektuur-eksemplari.

Saksamaal 5630 ajakirja.

Saksamaal ilmub „Die Reklame“ teatel 1928 aastal 5630 ajakirja, neist 1163 tööstust ja tehnikat käsitavad. Selle järele tulevad mõtte- ja usuteaduslikud ajakirjad, mille arv 841. Oigusteaduslikke ajakirju on 609.

Paberi tarvitamine üksikutes maades.

„Revue des Industries du Livre“ toob huvitavad andmed selle kohta, kui palju üksikutes maades paberit tarvitatakse. Selle järele on paberi tarvitus:

Ameerikas	62	kilogrammi	elaniku	kohta
Inglismaal	37	„	„	„
Hollandis	20	„	„	„
Prantsusmaal	20	„	„	„
Rootsis	19	„	„	„
Helveetsias	19	„	„	„
Belgias	19	„	„	„
Norras	14,5	„	„	„
Austrias	14	„	„	„
Soomes	11	„	„	„
Jaapanis	10,5	„	„	„
Italias	8	„	„	„
Hispaanias	6	„	„	„
Venemaal	3	„	„	„

Kahjuks puuduvad andmed Saksamaa kohta.

Kuningas Amanullahi kingitus.

Kuningas Amanullah on inglise kuningale kinkinud eriti väärtusliku persia käsikirja, mis XVII. aastasajal ühe kalligrafi poolt kirjutatud ja kulla ning värvidega ilustatud. Kunstnik on kirjutusabinõuna oma parema käe nimetissõrme tarvitanud. 50 leheküljelise käsikirja kirjutamiseks on kulunud tervelt 5 aastat Kirjutuspaberiks on valge bambuse paber. Köide on kullaga kaetud.

Hiigla kingitus.

Henry C. Folger New-Yorgis, kõigi aegade tähtsaim Shakespeare esemete koguja, on otsustanud oma kogud kinkida kongressi raamatukogudele Washingtonis. Tema kogude mahutamiseks tarvitatakse erilist maja. Folger on oma terve eluaja ainult Shakespeare'i kogunud ja omab nüüd tervelt 20000-kõitelise kogu, seal hulgas umbes 50 eks. esimesest folio-väljaandest, millest üldse 190 eksemplari olemas. Tema eksemplari loetakse täielikumate hulka. Terve kingituse väärtust hinnatakse mitme miljoni dollarile.

Rekord-hind Shakespeare folio väljaandest.

Shakespeare 1623 aastal ilmunud folio väljaandest on Ameerika antikvaar Ernst Dressel North omandanud ühe eksemplari 270.000 krooni eest.

Kui suured võivad olla õpingid.

Soomes on maksmas määrus, mille järele õpingid toetust saavad ainult siis, kui seal ei ole üle 24 liikme. Kogub õpingisse rohkem liikmeid, siis jaguneb see ring kaheks iseseisvaks õpingiks.

Raamatukogu trammi vagunis.

Müncheni linna raamatukogu on erakordselt huvitava katse ette võtnud. Linna avalikkude raamatukogude elav tarvitamine on mõttele viinud raamatukogu kättesaadavust suurendada, et tarvitajatele vaimlist toitu anda. Linna tänavraudteelt saadi tarvitamiseks vagun, mis väliselt värvipoolest teistest vagunitest eraldub ja sisemiselt raamatukogule on ehitatud. Vagun peatub teatud päevadel määratud tundidel linnaäärsetel surnud teosadel (eriti selleks pandud roobastel) ja annab seisu ajal tarvitajatele raamatuid välja.

Vaguni sisemus on kui korralikul väiksel raamatukogul. Parem ja pahemal pool seinte ääres seisavad tumedast puust kõrged riiulid, mis tihedalt raamatutega täidetud. Vagunis on hea elektri valgustus ja küte, riiehoold ja vesi kätepesuks, allalastav laenuklauud ühes ühes kartoteegiga. Raamatukogu sisaldab 12000 köidet. Keda kogusolev valik ei rahulda, seda juhatatakse linna keskraamatukogusse.

Suurim trükikoda maailmas.

Ameerika Ühisriikide riigitrükikoja juhataja andis hiljuti ülevaate selle trükikoja

tegevusest. Trükikojas on töös 4086 inimest ja 1325 masinat. Ladumisega tegutsevad 1280 töölist, kes 148 lonotüüpi, 129 monotüüpi, 2 ludlovi ja 1 intertüüpi masina juures töötavad. Trükikoda on varustatud 186 trükimasina ja 310 valtsimise masinaga. Aastas tarvitatakse 20.000.000 kilogrammi paberit, 67.000 kilogrammi värvi, 27.000 kilogrammi liimi, 25.000 kilogrammi õmblusniiti, 11.000 kilogr. köitmise traati. — Kuid maitse poolest ei seisa Ameerika riigitrükikoda kuigi kõrgel. Kui võrrelda tema töid Saksa, Austria ja Tšehho-Slovakkia riigitrükikoja töödega, siis seisab ta viimasel kohal.

Mida loevad tallinlased?

Tallinna keskraamatukogus on läinud aruande aastal (1. jaan. 1927 kuni 1. aprillini 1928) kõige loetavamateks osutunud järgmiste kirjanikkude teosed:

Tammsaare „Tõde ja õigust“, mida kogus 38 eks., on laenatud 1280 korda, Metsanurga „Valget pilve“, mida olemas 20 eks., laenatud 1023 korda, Metsanurga „Jäljetut hauda“, mida olemas 23 eks., on võetud 975 korda, Aho „Õpetaja prouat“, mida olemas 11 eks., laenatud 650 korda, Aho „Õpetaja tütar“, mida olemas 11 eks., on võetud 645 korda, Mõtslase „Liblika lendu“, olemas 12 eks., laenatud 611 korda, Hugo „Jumalaema kirikut Pariisis“, millest olemas 10 eks., on võetud 516 korda, Jokai „Kuldaväart meest“, mida olemas 8 eks., võetud 459 korda, Kivika „Jaanipäeva“, millest olemas 10 eks., laenatud 430 korda ja Hamsuni „Nälga“ on 8 eks. juures võetud 400 korda.

Eesti Haridusliidu ajakiri „VABAHARIDUSTÖÖ“

ilmub kaheksa korda aastas vähemalt trükipoogna suuruses.

Tellimise hind: aastas Kr. 1.20; $\frac{1}{2}$ aastas 60 senti $\frac{1}{4}$ aastas 30 senti ja üksik number 15 senti. Kuulutuste hinnad: Tekstis ja kaane viimasel küljel — terve lehekülge Kr. 40; $\frac{1}{2}$ lehekülge Kr. 20; ja $\frac{1}{4}$ lehekülge Kr. 10; Kuulutuse osas — terve lehekülge Kr. 30; $\frac{1}{2}$ lehekülge Kr. 15; ja $\frac{1}{4}$ lehekülge Kr. 7.50;

Mitmekordselt kuulutajaile hinnaalandus.

„VABAHARIDUSTÖÖ“ toimetuse ja talituse aadr.: Tallinn, Rataskaevu 22, tel. 6-52.

Vastutav toimetaja: **Evald Vender.**

Väljaandja: **Eesti Haridusliit.**
„Estotrükk“ Tallinn, S. Karja 8.

Valguspildid.

(udupildid)

Valguspiltide laenutamise tingimused.

1. Pildid antakse välja ühekordseks tarvitamiseks kuni 10 päevani.
2. Piltide tarvit. eest tuleb maksta Haridusliidu liigetel ja koolidel — 1 sent iga pildi eest.
3. „ „ „ „ teistel — 3 senti „ „ „
4. Piltide saatmise kulud postiga või pagasiga kannab piltide tarvitaja.
5. Iga katkiläinud hariliku pildi eest tuleb tasuda Liidule 65 senti.
6. Iga katkiläinud värvilise pildi eest tuleb tasuda 1 kr. 30 senti.

Valguspiltide nimestik (laenamiseks).

1. Eesti kirjandus	100 pilti	13. Hellas ja Room	54 pilti
2. Eesti kunst	100 „	14. Keskaeg (ajalugu)	54 „
3. Kreutzvald-Koidula-Jannsen	30 „	15. Rahvaülikoolid Taanis	30 „
4. Eesti Vabadussõda	135 „	16. Vanaaeg	51 „
5. Pildid loodusest (teaduslik)	155 „	17. Lastetembud	12 „
6. Rahvaharidus (Eestis)	24 „	18. Eestimaa (maateadus)	150 „
7. Põlevkivi ja tema kasutamine	12 „	19. Välis-ilmajaod (maateadus)	200 „
8. Kehakasvatus, sport ja mäng	12 „	20. Kirja ja raamatu ajalugu	100 „
9. Turvas ja tema tarvitamine	12 „		
10. Maateadus	133 „		
11. Das alte Wunderland der Piramiden (Piramiidide vana imemaa)	24 „		
12. Der Kampf um den Nordpol (Võitlus põhjanaba pärast)	24 „		

Valmistamisel:

1. Maateadus — Euroopa.
2. Teatri areng Eestis.
3. Pilte Eesti tööstusest ja kaubandusest.

Piltide valmistamine.

Ühtlasi võtab Eesti Haridusliit valguspiltide tellimisi vastu järgmiste hindadega:
vähemalt 5 seeriat ühest ainest à 65 senti iga pilt
„ „ „ „ „ „ à 70 „ „ „
Üksikud seeriad à 1 kroon „ „
ja sellele järgnevad seeriad à 65 senti iga pilt.

Ühtlasi soovitame alljärgnevaid seeriaid ühes populaarteadusliste loengute jaoks valmistatud teksti raamatutega:

Eestimaa — S. Sütt	151 pilti	Kr. 124.—
Eesti Vabadussõda — K. Kesa	130 „	112.—
Eesti Kujutav kunst I.	100 „	82.—
„ „ „ II.	100 „	127.—
(pildid kog. M. Pukits, tekst R. Kangro-Pool)		
Eesti kirjandus — A. Jürgenstein	100 „	82.—
Looduslugu — G. Reial	155 „	127.—
Välisilmajaod — D. Koppel	200 „	164.—
Euroopa — S. Sütt	200 „	164.—
Kosmograafia — A. Raudsepp	150 „	123.—
Raamatu ja kirja areng — F. Puksov	100 „	82.—
ilma seletava tekstita:		
Põllumajandus — E. Saar	395 „	300.—
Kreutzvald-Jannsen-Koidula		
Akad. Kirj. Selts	30 „	24.—

Piltide tellimise puhul tuleb tasuda pool piltide hinnast ja teine pool piltide kättesaamisel.

Tellimised täidetakse 10 — 30 päeva jooksul.

Eesti Haridusliit.

Kuukiri

NAISTE HÄÄL

on Eesti organiseeritud naiste häälekandja.

„Naiste Hääl“

aitab kaasa naise kultuurilise, majanduslise ja tervis-
lise järje tõstmisele;
tutvustab naisi kõigi päevapoliitiliste küsimustega;
toob lähedale ja selgitab naise elulisi huve siiravaid
küsimusi;
jälgib rahvusvahelise naisliikumise tööd ja saavutusi;
annab asjatundlikku nõu ja juhatust talu- ja kodu-
majapidamises, kodukaunistuses, riietuses ja käsitöös;
Päevakaja, film naiste elust, kroonika, kirjanduse üle-
vaade, küsimused ja kostmised.

Iga naise aukohuseks on toetada ja levitada „NAISTE HÄÄLT“!

„Naiste Hääl“

on raamatukogudele ja lugemislauadele väärtuslik
ja huvitav lugemismaterjal.

maksab aastas 4 kr., poolaastas 2 krooni, veerand-
aastas 1 kr. 20 senti. Väljamaa tellimine 5 kr. 50 s.

Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutused ja
teised lehetellimiste vastuvõtjad.

E. Haridusliidu

Rekvisiitide ja jumeslusabinõude ladu.

Laos olevate jumeslusabinõude müügihind.

1. Põhivärv № 1 Vorm B	Kr. 2.—	16. Normaalkomplekt jumes-	
2. „ „ 2 „ „	2.—	tusvärve №70 (8 värvi, punane	
3. „ „ 3 „ „	2.—	ümargune karp)	Kr. 3.50
4. „ „ 4 „ „	2.—	17. Mastix № 165	1.50
5. „ „ 6 „ „	2.—	18. Ninakitti № 256	1.—
6. „ „ „Lit K“ „ „	2.—	19. „ „ 257	—50
7. Valge № 20 „ G.H	—75	20. Hambavärv „must“ № 43	1.—
8. Vanapuna № 24 „ „	—75	21. Puuder „valge“ „ 230	1.60
9. Pruun „ 11 „ „	—75	22. „ „roosa“ „ „	1,60
10. Must „ 12 „ „	—75	23. „ „kollakas“ „ „	1,60
11. Tumehall „ 32 „ „	—75	24. Compact-noorpuna „ 90	—45
12. Sinine kesk №326 „ „	—75	25. Teaaterpuna „ 96	—75
13. „ tume „ 326 „ „	—75	26. Mastix-pintsel „ 192	—25
14. Carmin Verm.		27. Huulepuna „ 203	—90
N-puna „ H	—75	28. Kulmüpulk „must“ „ 58	—50
15. Carmin I. N-puna „ „	—75	29. Vaseliin (suur karp)	—25
		30. „ (väike „)	—17
		31. „Abšminke“ № 249	1.—

Posti kaudu tellides arvatakse hindadele juure posti või raudtee saatekulud.

Tellimise aadress: Eesti Haridusliit

Rataskaevu 22, telef. 6-52

